Prologus

Expoſitiões ſiue de-

claratiões tituloꝝ vtriuſqꝫ Juris cū
cõtinuatione ſm mẽtẽ glo. et doc. et ali/
quali ac cõpẽdioſo intellectu nigri. Ad
iũctis extrauagãtib⁹ de pace ſcꝫ cõſtãtie ⁊
alijs cõſtitutiõib⁹ Frederici ij. Henrici
vij. Karoli iiij. ſub aurea bulla ac etiam
Frederici iij. ĩpatoris Collecte p egregi
um virũ Mgr̃m Harynghũ Sifridi ſin
nama de Hagis Friſie/ põtificij ac ceſa/
rei Juris Doctorẽ in florentiſſima vni/
uerſitate Colonienſ. ad ꝓuectũ cupien
tiũ in Jure hr̃e noticiã.

Jn noĩe ſancte ⁊ in-

diuidue trinitatis oĩpotẽtiſqꝫ dei. Amẽ

Eſi verboſi-

tas ſine fructu ſũmouen
da videat̃. C. de iuſti. C
cõfir. ꝟ. collẽdis Inſtl. cꝫ
cum eo q̃ in alie. po. ne. geſt. eſſe di. circa
pn̄. Nec facundia verboſitas ĩpa cenſe/
atur. ca. vnico de ſciſma. li. vi. Non im/
merito p̃fatiões ſupuacuas iuſſit impa/
tor reſecari. C. de no. C. fa. in. § quibus
et. C. de iuſti. Co. cõfir. ꝟſi. collẽdis Cũ
lex nil fruſtra fieri velit. l. q̃ bis idẽ. ff.
de ꝟ. ob. ſi tñ ꝟboꝝ multiplicatio in pn̄/
cipiãdo opus irrepſerit nõ incõuenien
ter erit tolerãdum Quia vt ait Gai⁹ iu
riſconſultus in. l. i. ff. de ori. iuris Jn om
nibus rebus id ꝑfectum eſſe qđ ex oib⁹
ſuis ptibus cõſtaẽt Et certe cuiuſqꝫ rei
potiſſima ps principium eſt Nam diui/
diũ facti q̃ bene cepit hꝫ facit. ff. man. l.
ſi procuratorem in prin. C. qñ licet vni/
cuiqꝫ. l. i. Deinde inquit Gaius ille p̃mẽ
tionat⁹ ſi in foro cauſas dicẽtib⁹ nefas
vt ita dixerim videtur eẽ nulla p̃fatiõe
facta iudici rem exponere quãto magis
interpretationem ꝓmittẽtibus incõue
niens erit omiſſis initijs materiã inter
p̃tatiõis tractare. Nanqꝫ niſi fallor ipe
prefationes et libenti⁹ nos ad lectionẽ
ꝓpoſite materie ꝑducunt. et cũ ibi vene
rimus ei⁹ euidẽtiorẽ preſtãt intellectum.

Jnterpretatur⁹ igit̃ ĩmo veri⁹ ꝓ mo
dulo ingenij mei tam pontificij q̃ ceſa/
rei iuris titulos declaratur⁹ iuxta p̃fa/
ti Juriſconſulti hortamenta prefando
primũ decreui diuinũ poſcere auxilium
Quod et factitatũ apđ veteres legim⁹
nã ſi quippiã opus facturi fuiſſent ante
oĩa celeſtẽ fauorẽ p̃cantes deũ inuoca/
bant Vñ Ouidi⁹ ait Dij ceptis aſpira/
re meis Hinc impator in. l. i. C. de offi.
p̃fect. preto. afri. Ad oĩa conſilia oẽs qꝫ
actus in noĩe dñi nr̃i ꝓgredimur Nam
qđ a deo inceptũ eſt/ impꝑfectũ nõ relin/
quit̃. C. de emen. iuſt. Co in prin. Jpſum
igit̃ deũ q̃ iuxta pſalmiſticũ ꝟbũ ꝓpe eſt
oĩbus inuocantibus eũ in veritate dep̄
cabor Dicẽdo cũ Salomone Da mihi
dñe ſediũ tuarũ aſſiſtricẽ ſapiẽtiã mitte
illã de ſede magnitudinis tue vt mecũ
ſit et mecũ laboret vt precõceptũ inten
tum declarandoꝝ tituloꝝ bene prĩcipi/
are/ meli⁹ mediare. optime quoqꝫ finire
valeã vñ fructus vberior ꝓcedens ad
ducat ſcie maioris incrementũ Ne nos
iuri opã daturi. principia ꝟtuteſqꝫ vo
cabuloꝝ ignorantes in numero cõpute
mur illoꝝ qui vt dicit Jnno. in prin. ſui
opis multa legũt ꝫ vacui recedũt. ſiles
illis q̃ vt ait Hieremias Venerũt hau/
rire aquã et vaſa ſua vacua reportaue/
runt Jdeo cõfuſi ſunt pariter et afflicti
ꝫ in hoc opuſculo exercitãdo intellect⁹
inueniamus margaritã altioris. Ad lau
dem eius qui viuit in ſcl̃a benedictus.

Auxilio diuino p̃mũ inuocato ad ma/
teriã ꝓpoſitã ꝓgrediens illum exiſtimo
ordinem cõſiderandum Primo nãqꝫ aſ/
ſumam titulos libri Codicl. eos ſm or/
dinem libroꝝ recitando iuxta mentem

a ij.

fr̃ Arnoldꝰ a Gellyngen mõchꝰ ꝓfeſſꝰ veteris mõtis Cõfeſſor ad s. Apru
in Colonia . . . hꝰ libri . . . hꝰ liber . . . 1541
. . . aũt aº. 1552.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gloſarum et doctoꝝ cõtinuabo Dubios et obſcuros declarabo. et aliqua que ſub rubricis continent̃ ſeu tractantur pro poſſe ſignificabo. ſcđo titulos.ff.veteris.3º.ff. infortiati. q̄rto .ff. noui ſubiungã eandẽ normã obſeruãdo Deinde Inſtõnũ titulos aggrediens Auctenticoꝝ et feudorũ rubricas ſubnectã circa omnes et ſingulos ꝓut opus fuerit eorũdẽ declarationi inſiſtendo.

Scđo ſciendũ ꝙ oẽs rubrice ſiue tituli Iurl.ſiue canonici ſiue ciuilis dũmõ ſint oꝛones ꝑfecte pñt tãq̃ ius ſcptũ allegari ꝙ ſẽ autẽtice vt nõ Io.an.in proemio vi.ĩ gl.vbi titulis que glo.ibi de rubricis legalib⁹ ſm doctꝛo.intelligi dꝫ ad hoc de pe.diſt.i.§.hec ãr.et.c.nouit ne.ſe.va.et gl. in.l. vnica.§. ne li.in vna eadẽq̃ cauſa. Idem de rubricis decretaliũ/nõ aũt decretoꝝ ꝙ tales nõ ſunt autentice ſm .g.in.c.charte.iij.q.ix. et ſpe.titulo de diſpu. et alle.in fi. Exemplũ in titulo vt litl nõ cõtl. nõ ꝓcedat ad teſtiuꝫ receptl. et in ti.vt ecle.be.ſine di.con fe.et ſic de ſilib⁹ in decre.poſitl.vbi vi.doc.Exẽplũ in legib⁹ C.ne in ſua cauſa quis iudicet. aut ius ſibi dicat. C.ne fideiuſ.do.dent̃.et ſic de ſilib⁹. Sed qñ nõ hñt orationem ꝑfectã tunc habent triplicem effectuꝫ. Primo ad ſupplendũ textũ.l.ij.iñc. glo.§.de opi. pub.et.l.ꝓter inſidias.§.q accu.nõ poſ. et vi.ibi gl. Scđo vt ſi p̄cedat aliquem in ordine/p̄cedat et in effectu iur̃ nota ꝑ Cy. C.de teſti.tu.in rubrica et ꝑ g. In ſtl de attili.tu.in prin. Tertio ad declarandũ nigrũ vt ptꝫ in gl.l.vnice.§.ne.li. in vna eadẽq̃ cauſa.et in.l.impatoꝛẽs.ff. de in diẽ adiect. Et eſt alius effectus titulorũ ſeu rubcaꝝ vt habeat̃ ordo iurl. ⁊ rubricaꝝ diſtinctio pꝫ de ſe. Itẽ bonũ ẽ argumẽtũ ex rubrica.l.i.ff. ſi cer.pe.g. in.l.i.§.ne.fedeiuſ.dot.dent̃.

Tertio ſciẽdũ ꝙ rubrice ſi fuerint negatiue ⁊ ꝓhibitorie nõ pñt ꝑtes renũciare ſm gl.in.l.vnica circa finẽ. C.ne fideiuſſ.do. den. Exemplũ tradẽs alicui filiã non p̄t ab eo exigere fideiuſſionem de dote conſeruanda ꝙ credens ſibi maius/ etiam videtur ſibi credere minus vt. C. ne pro do. mulie. bona ma.abdi.l.ij. vñ maritus non p̄ot renunciare huic fauori ſuo et dare fideiuſſoreꝫ dotl. vt ibi nec mulier nec pater poteſt accipere.et ſi ꝯtra fiat non valet. vi.ibi lati⁹ De alijs cõuenienter hic recitandis vt breuitate vtar remitto ad modũ legẽdũ q̃ p̄t hic annecti.

Quarto de vtilitate hui⁹ ſtudij patebit in ꝓceſſu Sed ne ſim tedioſus in ꝓma cõuẽticula ſubijciã hiſtoriã recreatiuã ad titulos librorũ Codicl.ꝑ quã vtilitas ſtudij nr̃i clareſcere incipiet. Statutũ fuit in q̄dam ciuitate vt null⁹ tenẽt aĩal nociuũ ſub pena magna. cõtigit vt q̃dã hr̃et aſinuꝫ q̃ dãnũ notabile alteri intulit. Vñ dãnificat⁹ acceſſit ad iudicẽ ſupplicãdo vt cũ cui⁹ aſin⁹ dãnũ intulit/ſtatuto ciuitatis mulctaret. Sꝫ ꝓcuratoꝛ ex ꝑte rei ꝯ actorẽ excipiẽdo dixit ꝙ ꝑs ſua nõ teneretur ſtatuto.nec ꝑ ſtatutũ ad penã cuꝫ illud videt̃ loq̃ de animalib⁹ feris ſolũ ſꝫ aſinus non eſt aĩal ferũ igit̃ ⁊c. ꝓ quo allegauit.l.quãdam ſub titulo. C.de aſi. ꝓ feris non habendis. Actoꝛ autem et iudex cum eſſent ignari legum per talẽ allegationem ſunt illuſi. Et alter euaſit impunitus. Nullibi autem habet̃ hic titulus. C.de aſi.pro feris non habendis vt.§.patebit an proſecutione titulorum Codicis qui ſequuntur Expediens ergo et neceſſarium puto in hoc exercitio diligenter verſari queq̃ qui iura ſtudere affectat ne ſicut ille iudex et actoꝛ et ip̄e cum aſinis decipiatur.